

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Willem van Rubroeckstraat

Gent, Oost-Vlaanderen

2024G194

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	7
BIBLIOGRAFIE	8
BIJLAGE	9

INLEIDING

De opdrachtgever plant de realisatie van een biomassacentrale ter hoogte van de Willem van Rubroeckstraat in Gent. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 89 951 m².

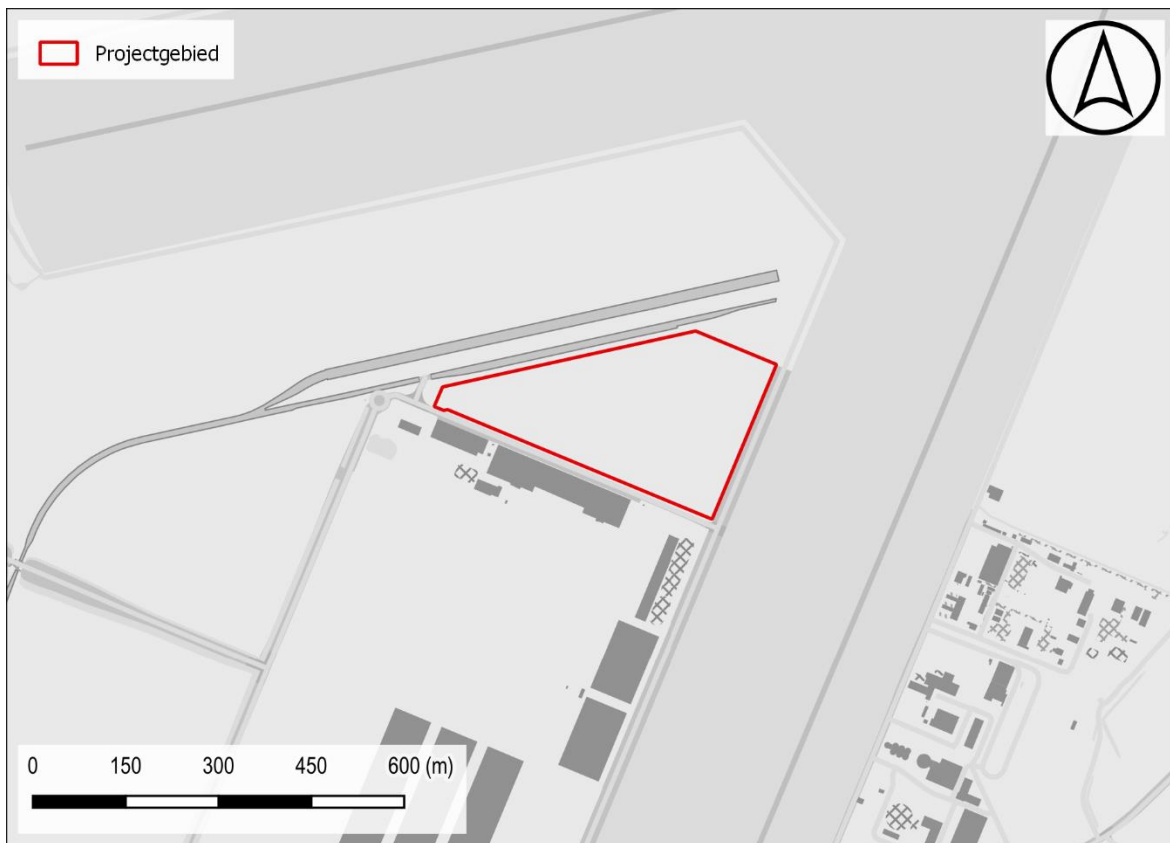
Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als industriegebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site. Een gedeelte van het projectgebied bevindt zich wel binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2024G194	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 108437	Y ₁ : 205185
	X ₂ : 109083	Y ₂ : 205647
KADASTER	Gent, Afdeling 14, Sectie G, nr's: 200b, 209c, 325b en 335a	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de constructie van een biogascentrale met bijhorende infrastructuur op een terrein aan de Willem Van Rubroekstraat in de haven van Gent. Het plangebied is ca. 89 951 m² groot en is braakliggend. De geplande werken beslaan quasi de volledige oppervlakte van het terrein, hierbij dient rekening gehouden te worden met een ingreep die zeker 50 cm onder het maaiveld reikt. De funderingswijze van de gebouwen dient nog bepaald te worden.

Het plangebied is deels gelegen binnen een GGA-zone. Met betrekking tot voorgaande plannen voor ontwikkeling van het terrein werden reeds 2 archeologienota's opgesteld in het verleden. Hierbij werd telkens een vrijgave geadviseerd wegens de aanwezigheid van een substantieel ophogingspakket.

Het onderzoeksgebied is gelegen in het Gentse havengebied, net ten zuiden van het Kluizendok dat aansluit op het kanaal Gent-Terneuzen. Het kanaal werd uitgegraven toen de Gentenaars door de verzanding van het Zwin een andere uitweg zochten richting de Noordzee. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profiel weer waarvan de top deels bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. In het westen van het plangebied bestaat de top uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied in hoofdzaak matig droge tot natte zandbodems weer. In het westen van het terrein zijn hydromorfe bodems aangeduid. Het mag duidelijk zijn dat dit deel van de bodemkaart is opgesteld voor het Kluizendok werd gerealiseerd. Op het DHMV is duidelijk te zien dat de omgeving rondom het Kluizendok merkbaar hoger ligt dan het omringende landschap. Indien de huidige maaiveldhoogtes en deze van oudere boringen, die dateren van voor de uitgraving van het Kluizendok, aan elkaar worden afgetoetst wordt duidelijk dat het volledige plangebied is opgehoogd met minstens 1,7 m tot maximaal 3,5 m ten opzichte van het oorspronkelijke maaiveld.

Doorheen de cargografische bronnen is een landelijke omgeving op te merken. Op de Ferrariskaart is het plangebied voornamelijk ingekleurd als grasland. Het projectgebied wordt doorsneden door een noordwest-zuidoost gerichte weg. Er is geen bebouwing weergegeven ter hoogte van het terrein. Dit blijft het geval op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal. Op de Vandermaelenkaart lijkt het terrein in gebruik als grasland, bos en akker. Ook op de oudste beschikbare luchtbeelden is dit het geval. Op het luchtbeeld van 2000-2003 is te zien dat er omvangrijke grondwerken aan de gang zijn ter hoogte van het plangebied. Het kanaal is tevens reeds verbreed. Op het beeld van 2008-2011 is de huidige situatie te herkennen. De voorbije decennia wordt de industriezone rondom het onderzoeksgebied ontwikkeld.

In de ruime omgeving werd reeds archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het merendeel van deze onderzoeken kadert binnen de aanleg van het Kluizendokproject en de opgave van de wijk 'Het Zandeken' die ondertussen onder baggerspecie verdwenen is. Tijdens dit grootschalig onderzoek werden off-site relicten aangetroffen uit de metaaltijden. Dit betreft dan voornamelijk losliggende kuilen en sporen die wijzen op aanwezigheid in de omgeving. Naast deze indicaties voor aanwezigheid tijdens de metaaltijden werden meerdere nederzettingskernen uit de (midden) Romeinse periode aangetroffen en vlakdekkend onderzocht. Tijdens deze onderzoeken werden ook meerdere houtskoolmeilers uit de middeleeuwen in kaart gebracht. Naast deze sporen werden ook lithische artefacten uit

zowel het mesolithicum als (vroeg)neolithicum gerecupereerd. Hierbij konden geen echte concentraties afgebakend worden. Een deel van de gerecupereerde lithische artefacten kan mogelijk nog gedateerd worden tot in de Romeinse periode. De rijkdom en concentratie aan sporen wijst op een landschappelijk zeer gunstige locatie, nl. op drogere opduikingen langs het grote overstromingsgebied. Aan de overzijde van de Averijvaart, ten noorden van het plangebied op het grondgebied van Evergem, werd recent nog een archeologische boorcampagne uitgevoerd waarbij enkele off-site indicatoren werden waargenomen die eveneens wijzen op aanwezigheid tijdens het mesolithicum. Naast deze oudere relictien moet langsheen het kanaal ook rekening gehouden worden met de aanwezigheid van de 'Hollandstellung'. Een defensieve linie uit WO1 aangelegd langs de Scheldemonding door de Duitsers met het oog op een eventuele geallieerde inval vanuit het neutrale Nederland. Concreet wijzen de waarnemingen in de ruime omgeving op quasi continue menselijke aanwezigheid sinds de steentijden.

Hoewel in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zeker uitgegaan dient te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed wordt, vanwege de aanwezige ophoging, verder onderzoek als weinig zinvol ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werkzaamheden aan de Willem Van Rubroeckstraat te Gent worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. De voornaamste reden hiervoor is de mate van ophoging van het terrein. Uit de beschikbare informatie is duidelijk geworden dat ter hoogte van het plangebied reeds omvangrijke infrastructuurwerken zijn uitgevoerd. Uit boringen in de DOV-databank blijkt dat er reeds maaiveldwijzigingen zijn uitgevoerd nog voor het Kluizendok werd gerealiseerd. Meer dan waarschijnlijk zijn tijdens de uitgraving van het dok en de verbreding van het kanaal het plangebied en de omliggende percelen opgespoten met baggerspecie. Het maaiveld ter hoogte van het plangebied is met minstens 1,7 m opgehoogd ten opzichte van het oorspronkelijke maaiveld. Dit impliceert dat het merendeel van de geplande ingrepen plaatsvinden binnen dit antropogene pakket. Gelet op de zware infrastructuurwerken in het verleden kan ook redelijkerwijs aangenomen worden dat het oorspronkelijke bodemarchief door deze werkzaamheden deels is aangetast. Hoewel bijgevolg de kans klein wordt geacht dat er nog archeologisch erfgoed aanwezig is onder de aanwezige ophoging, kan gesteld worden dat dit niet wordt bedreigd door de geplande werkzaamheden. Bijgevolg wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerendergoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerendergoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt). **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

